

Klaar

Nora van Oostrom-Streep

Wat kies je als inhoud van je laatste column? Ga je een samenvatting maken van alles wat je de afgelopen jaren hebt aangeroord? Ga je je visie geven op de toekomst van het notariaat? Ga je de lezers 'alle goeds' wensen? Of alles tegelijk?

FOCUS

Ik ga niets van dat al doen (al wens ik u vanzelfsprekend wel alle goeds!), maar wil u vertellen waarom ik besloten hebt na zo'n zes jaar te stoppen met deze column. Het zal de meesten van u niet zijn ontgaan dat ik mijn werkerrein geleidelijk heb verlegd. Zo ben ik in de afgelopen twee jaar gestopt met een groot aantal redacties en besturen en heb ik vorig jaar zomer al mijn woordvoerdersrol van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) neergelegd. Mijn focus is verschoven en ook probeer ik mijn tijd en energie in te zetten daar waar deze het meeste effect hebben. En dat is niet in het notariaat.

RODE DRAAD

Een rode draad van mijn bijdragen (zowel in artikelen als in columns) is steeds geweest de noodzaak tot het opengooien van de luiken. Het los (durven) komen van de traditionele werkerreinen en taakverdelingen en het hebben van een open oog voor verandering. Wat ik in het notariaat heb ervaren, is dat twee belangrijke factoren bovenstaande in de weg staan, te weten angst voor het onbekende en de eigen praktijk. Het is moeilijk om ontwikkelingen die je toekomst dreigen te

Veranderingen zien aankomen en omarmen, gaat moeizaam en traag

.....

ontwrichten te onderkennen en om soms ronduit toe te geven dat je bepaalde werkerreinen gaat verliezen. Het is ook moeilijk om nieuwe dingen te omarmen als die in je eigen praktijk niet nodig zijn (of lijken). Niets is verleidelijker dan dingen bij het oude houden. 'Na ons de zondvloed.' Bij beroepsorganisaties als de KNB bestaat het bestuur niet uit beroepsbestuurders, maar uit beroepsbeoefenaren afkomstig uit verschillende soorten kantoren en regio's. Het is vrijwel ondoenlijk om dan los te komen van je eigen praktijk en voor de gehele beroepsgroep te zien en te bepalen wat de toekomstige koers moet zijn. Veranderingen zien aankomen en omarmen, gaat dan moeizaam en traag. En de wereld om ons heen dendert door.

VERANDERINGEN

Voor mij is de noodzaak tot veranderen een *fact of life*. Wat ik lastig vind, zijn mensen en organisaties die beweren dat het altijd al zo geweest is en altijd zo zal blijven en die stug blijven vasthouden aan het oude. Een treurig voorbeeld hiervan is de notariële studie, waarvan het curriculum nog hetzelfde is als toen ikzelf studeerde. Een klein beetje geactualiseerd in het vak Notariswet, maar verder

identiek. Hetzelfde geldt voor de beroepsopleiding, waarvan herhaling van de universiteit nog steeds de hoofdmoot vormt. Maar ook de praktijk zet de hakken in het zand: volhouden dat het wel zal loslopen met *artificial intelligence*, dat de blockchain ondersteunend zal zijn aan de notaris (in plaats van andersom) en die 'nieuwe producten' bedenkt (zoals clausules in samenlevingscontracten) in plaats van echt naar haar meerwaarde zoekt. De echte veranderingen blijven uit.

HERHALING

Bij het schrijven van mijn column had ik steeds vaker het idee dat ik in herhaling begon te vervallen. Dat is enerzijds logisch omdat ik graag de boodschap herhaal tot ik het idee heb dat deze is geland, maar voor de lezer is dit niet per se interessant. Voor mij is dit reden om te zoeken naar plaatsen waar mijn boodschap en thema's beter op hun plaats zijn. Concreet betekent dit dat ik me verder ga bezighouden met onderwerpen als de toekomst van de juridische beroepen en opleidingen in het algemeen, met circulariteit en met mijn stokpaardje ethiek. Ik probeer hierbij zo breed mogelijk te kijken en me niet te beperken tot notariaat en advocatuur. Ook kan de vorm waarin ik me met deze thema's bezighoudt verschillen, maar dat vind ik juist aantrekkelijk. Voor u betekent dit een nieuwe columnist met een eigen stijl, eigen interesses en een geheel eigen invalshoek. Alles verandert, dus ook columnisten, en waar de een begint is de ander ... Klaar. ■